

SAĞLIKLI ARKADAŞLIK İLİŞKİLERİ İÇİN EBEVEYNLERİN YAPABİLECEKLERİ

Olumlu becerilerin gelişmesi ve istenmeyen davranışların önlenmesinde, arkadaşlık ilişkileri çocuğun yaşamında önemli bir yere sahiptir. Bazen ailenin kazandırmakta zorlandığı birçok davranışı çocuk, akran etkisi ile çok kısa bir sürede kazanabilir.

Genel olarak akranlarla kurulan ilişkiler aracılığıyla çocuklar, sosyal beceriler kazanırlar, sosyal değerler hakkında ölçütler oluştururlar. Duygusal destek sunarlarken akranlarından gelen sosyal destek ile beslenirler. Akranlar, davranışı pekiştirir ve örnek davranış oluştururlar.

4 yaşından itibaren çocuklar davranışların nedenlerini, insanların ne hissettiklerini ve bir sorunu çözenin birden fazla yolu olduğunu öğrenirler. **Çocuğun arkadaşları ile sağlıklı bir iletişim kurması;**

- Duygularını sözel olarak ifade etmesine,
- Saldırgan davranışlarını azaltmasına,
- Empati ve çatışma-çözme becerisinin gelişmesine,
- İşbirliği kurmasına,
- Cinsiyet rollerini tanımasına olanak sağlar.

ARKADAŞLAR
iyidir

Araştırmalar sonucunda;

- Zayıf akran ilişkilerine sahip çocukların, sonraki dönemlerde karşılaşılabilecek zorluklar konusunda daha fazla risk taşıdıkları belirtilmektedir.
- Çocukluk çağında utangaç olan bireylerin ilerleyen yıllarda da bu özelliğinin devam edebileceği yönünde riskler taşıdıkları öne sürülmüştür. (Kagan, 1990)
- Sınıfında iyi ilişkiler kuran çocukların daha az depresif oldukları, okula devam etme oranlarının yüksek olduğu ve okulda bulunmaktan keyif aldıkları saptanmıştır. (Rubin & Thompson, 2002)

Hangi çocuklar arkadaş ilişkilerinde daha fazla güçlük yaşamaktadır?

- Aile içinde her istediği gerçekleştirilen çocuklar (sınırsız alınan oyuncaklar, televizyon ve bilgisayar karşısından geçirilen sınırsız zamanlar, sınırsız özgürlükler)
- Sorumluluklarını sınırsız bir şekilde ailenin yerine getirdiği çocuklar
- Tutarsız anne-baba tutumunu yaşayan çocuklar
- Kırsal ve izole bir çevrede yaşayan çocuklar
- Sık sık taşınmak zorunda kalan çocuklar

TED ALIĞA KOLEJİ PDR SERVİSİ

- Kültür ve dil açısından farklılık gösteren çocuklar
- Fiziksel ve zihinsel farklılık gösteren çocuklar

Arkadaşlık ilişkileri nasıl geliştirilebilir?

- ✓ Çocuğun içinde yer alabileceği sosyal bir ortam kurulmalı. (akranların eve davet edilmesi, çocuğun akranlarının olduğu ortamlara götürülmesi)
- ✓ Anne-babalar kendi arkadaş ilişkileri ile çocuklarına model olmalıdır. Çocuklara filmler, kitaplar, oyunlar yoluyla doğru modeller sunulmalıdır.
- ✓ Çocuğun arkadaş ilişkileri sırasında gösterdiği paylaşma, işbirliği yapma, sırasını bekleme gibi olumlu davranışları önce çocuğa tanımlanmalı ve davranışı desteklenmelidir. Örneğin; "Arkadaşınla oynarken sıranı bekledin. Seni kutluyorum."
- ✓ Aile içi ilişkilerinde problemler yaşanan çocuklarda, huzurlu bir ortamın olmayışı da akran ilişkilerini olumsuz etkileyecektir.
- ✓ Eve kuş, balık gibi hayvanlar alınabilir. Diğer canlılarla, empati kurabilen çocuğun, bu becerisini akranlarına da genellemesi mümkün olacaktır.
- ✓ Çocukların akran ilişkilerinin olumlu gelişebilmesi için aile ile de zaman geçirmesi önemlidir. Konuşma dilinin emir verme, tehdit etme, yargılama, küçük düşürme, öğüt verme gibi iletişim engelleri yolu ile değil, etkili konuşma ve dinleme becerilerini kullanarak iletişim kurulmalı.

KAYNAKÇA

1. Haluk Yavuzer (2011), "Ana-Baba Okulu"
2. Sema Kaner (2005), "Duygusal ve Davranış Bozuklukları olan Çocuklar"